

NODAVLAT TA'LIM MUASSASALARI FAOLIYATINI SAMARADORLIGINI OSHIRISHDA INNOVATSION USULLARDAN VA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISH

Xoldarova Iroda Valijonovna

Filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Mamatisayeva Dilbarxon Qurvanboy qizi

Farg'ona davlat universiteti talabasi

ARTICLE INFO

Received: 21th June 2023

Accepted: 28th June 2023

Online: 29th June 2023

KEY WORDS

Innovatsiya, interfaol metod, nodavlat ta'lim, boshlang'ich ta'lim, samaradorligini oshirish, motivatsiya, ta'lim, ta'lim tizimi, ta'lim-tarbiya.

ABSTRACT

Ta'lim jarayonida ilg'or pedagogik texnologiyalardan faol foydalanish, ta'lim samaradorligini oshirish, tahlil qilish va amaliyotga joriy etish bugungi kunning muhim vazifalaridan biridir. O'quvchilarning tafakkurini, ongi, dunyoqarashini rivojlantirish, ularni erkin tinglovchidan erkin ishtirokchiga aylantirish nihoyatda muhim vazifadir. O'qituvchi darsda yetakchiga, o'quvchilar esa ishtirokchilarga aylanishi kerak.

“Bugun biz davlat va jamiyat hayotining barcha sohalarini tubdan yangilashga qaratilgan innovatsion rivojlanish yo'liga o'tmoqdamiz. Innovatsiya – bu kelajak degani. Biz buyuk kelajagimizni barpo etishni bugundan boshlaydigan bo'lsak, uni aynan innovatsion g'oyalar, innovatsion yondashuv asosida boshlashimiz kerak”¹.

Ushbu vazifani amalga oshirish uchun innovatsion faoliyatning ustunligi ko'p qirrali ta'sir ko'rsatadi. Boshlang'ich ta'lim umumta'lim maktablarining asosiy bo'g'ini bo'lganligi uchun bu jarayonda o'quvchi shaxsini mukammal shakllantirishga e'tiborni kuchaytirish zarur. Boshlang'ich sinf o'qituvchilarining mas'uliyati cheksizdir. Ular maktab ostonasiga endigina qadam qo'ygan o'quvchilarni maktab hayotiga ko'nikish, zamonaviy bilim olishga tayyorlaydi. Aynan shu davrda bolalarning o'qishga bo'lgan munosabati, intellektual salohiyati shakllanadi. Bu ham boshlang'ich sinf o'qituvchilarining vazifasi mas'uliyatli ekanligini ko'rsatadi. Pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etilgan darslar tashkiliy metodlar o'tkazish usullariga ko'ra o'quvchi ehtiyojlariga moslashtirilishi kerak. Chunki bunday darslar bola ruhiyatiga yaqinroq. O'quvchilarning o'quv materiallarini o'rganishga bo'lgan qiziqishi, ishtiyoqi va ishtiyoqini uyg'otish asosida maqsadga erishish motivatsiya bo'lib, o'qituvchi va o'quvchilarning ichki yaqinlashishi hisoblanadi. Ta'lim tizimida “innovatsion” atamasi ta'lim maqsadi va mazmuniga innovatsiyalar kiritish, yangicha yondashuv, pedagog va talaba hamkorligida faoliyatni tashkil etish, pedagogik texnologiyalarni takomillashtirish jarayoni, majmuini anglatadi.

Boshlang'ich sinfda ta'lim jarayonida o'quvchilarning o'qish motivini rivojlantirish katta ahamiyatga ega. Chunki motiv o'quvchilarni ta'lim jarayoniga qiziqtiradi, ularni darsda faol ishtirok etishga, bilim olishga undaydi. Interfaol usullar o'qishga bo'lgan motivatsiyani

¹ O'zbekiston respublikasi prezidenti SH.Mirziyoyevning Oliy Majlisga murojatnomasidan 22.12.2017y.

rivojlantirishga katta yordam beradi. Shuni esdan chiqarmaslik kerakki, boshlang'ich sinflarda ko'proq bolalarning yoshi va bilim darajasini hisobga olish kerak. Ularni oddiy, oson va ko'p vaqt talab qiladigan o'yin mashqlari yordamida o'rgatish foydali bo'ladi. Atrof-muhit bilan bog'liq tadbirlar bolalarning ongi, dunyoqarashi, erkin fikrlash, ifodalash qobiliyatini, mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi. Dars jarayonida innovatsion texnologiyalardan foydalanishning o'ziga xosligi shundaki, ular o'qituvchi va o'quvchilarning birgalikdagi faoliyati orqali amalga oshiriladi. Nodavlat ta'lim muassasalari faoliyati samaradorligini oshirishda innovatsion usullardan foydalanish muhim ahamiyatga ega. Bu innovatsion uslublar, o'quv jarayoni va ta'lim texnologiyalarini yanada rivojlantirishga, ta'lim jarayoniga innovatsiyalarni joriy etishga yordam beradi.

Nodavlat ta'lim muassasalari innovatsion usullardan foydalanish orqali o'quvchilarni o'zlashtirilgan ta'lim resurslarini taqdim etishni yanada samarali qilish, tizimli va samarali ta'lim jarayonini ta'minlashni, kasbiy ko'nikmalar va yuqori darajalarga chiqish uchun kerakli bilim va ko'nikmalarni olish imkoniyatlarini yaratishni oshiradi. Innovatsion usullar o'quvchilarga zarur vaqtda va kerakli bilim va ko'nikmalar o'rgatilishi mumkin. O'qitishning innovatsion usullari o'quv ma'lumotlarini o'quvchilar uchun yanada qiziqarli, o'zlashtirishga yordam beradi. Bu innovatsion uslublar, o'quv jarayoni va ta'lim texnologiyalarini yanada rivojlantirishga, ta'lim jarayoniga innovatsiyalarni joriy etishga yordam beradi. Bunday usullar o'quvchilarni amaliy kasbiy ko'nikmalarni egallashga, o'z-o'zini rivojlantirishga undaydi, yuqori bosqichlarga ko'tarilish uchun zarur bilim va ko'nikmalarni egallash imkoniyatini yaratadi.

Bundan tashqari, nodavlat ta'lim muassasalari innovatsion usullar orqali o'quvchi va o'qituvchilarni motivatsiyalash, o'quvchilarning rivojlanishini kuzatish va o'quvchilarni o'zlashtirilgan ta'lim resurslari va tizimli va samarali ta'lim jarayonlariga qatnashishga rag'batlantirish imkoniyatini taqdim etadi. Ha, innovatsion usullar o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Innovatsion usullar, o'quv-tarbiya jarayonlarida yangiliklarni kiritish, o'quvchilarning o'zlashtirilgan ta'lim resurslariga yuqori darajada kirish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Innovatsion usullar qanday ko'rsatilishi kerakligi haqida ko'proq ma'lumotlar quyidagi ko'rinishda berilishi mumkin:

1. Ta'lim dasturlarini yangilash: Innovatsion usullar ta'lim dasturlarini yangilashga yordam beradi. Bu usullar o'quvchilarning o'zining eng yaxshi ko'rinishlarida ta'lim olishiga yordam beradi va ularga ta'lim jarayonida yangiliklar kiritishga yordam beradi.
2. Tizimli va samarali ta'lim jarayonlarini taqdim etish: Innovatsion usullar tizimli va samarali ta'lim jarayonlarini taqdim etishga yordam beradi. Bunday usullar o'quvchilarning o'zining eng yaxshi ko'rinishlarida ta'lim olishiga yordam beradi va ularga ta'lim jarayonida yangiliklar kiritishga yordam beradi.
3. O'quv-tarbiya texnologiyalarini yanada rivojlantirish: Innovatsion usullar o'quv-tarbiya texnologiyalarini yanada rivojlantirishga yordam beradi. Bu usullar o'quv-tarbiya jarayonlarini yanada samarali qilishga va o'quvchilarning o'zlashtirilgan ta'lim resurslariga yuqori darajada kirish imkoniyatlarini taqdim etishga yordam beradi.
4. Kasbiy ko'nikmalarni o'rganish uchun imkoniyatlar yaratish: Innovatsion usullar kasbiy ko'nikmalarni o'rganish uchun imkoniyatlar yaratishga yordam beradi. Bunday usullar

talabalarga amaliy kasbiy ko'nikmalarni o'zlashtirish, shaxsini rivojlantirish hamda yuqori bosqichlarga erishish uchun zarur bilim va ko'nikmalarni egallashga yordam beradi.

5. Talabalarning ishtiyoqini oshirish: Innovatsion usullar talabalarning motivatsiyasini oshirishga yordam beradi. Bunday usullar talabalarni o'z mahsulotlarini yaratishga undaydi va ularga o'z fikrlarini ifoda etish imkoniyatini beradi

Innovatsion metodlar ta'lim-tarbiya jarayonining yanada samarali va tizimli bo'lishini ta'minlashda katta ahamiyatga ega bo'lib, o'quvchilar va o'qituvchilarning kamol topishiga yordam beradigan ko'plab imkoniyatlar yaratish imkonini beradi. Quyidagi usullar talabalarga innovatsion usullardan foydalangan holda kasbiy ko'nikmalarni o'rganish imkoniyatini yaratishga yordam beradi:

1. Amaliy mashg'ulotlar: Innovatsion usullar o'quvchilarga amaliy mashg'ulotlar orqali kasbiy ko'nikmalar o'rganishga imkoniyat yaratadi. Bu mashg'ulotlar o'quvchilarning kasbiy ko'nikmalarini amaliy tarzda o'rganishiga yordam beradi va ularga o'zlashtirish imkonini taqdim etadi.

2. Tizimli va samarali o'qitish: Innovatsion usullar tizimli va samarali o'qitishga yordam beradi. Bu usullar o'quvchilarning o'zining eng yaxshi ko'rinishlarida ta'lim olishiga yordam beradi va ularga kasbiy ko'nikmalarini o'rganish uchun kerakli bilim va ko'nikmalar taqdim etadi.

3. Ijodiy faoliyat: Innovatsion usullar o'quvchilarga ijodiy faoliyat orqali kasbiy ko'nikmalarni o'rganish imkonini beradi. Bunday tadbirlar o'quvchilarning ijodiy tafakkurini rivojlantirishga yordam beradi va ularni yangi kasbiy ko'nikmalarni egallashga undaydi.

4. Kasbiy tanqid: Innovatsion usullar kasbiy tanqidga yordam beradi. Bu usul o'quvchilarning o'zlarining kasbiy ko'nikmalarini o'rganishda qatnashishga rag'batlantiradi va ularga o'z fikrlarini ifodalashga imkoniyat yaratadi.

Bunday innovatsion usullar o'quvchilarning kasbiy ko'nikmalarini o'rganishga imkoniyatlar yaratishi mumkin. Bu usullar o'quvchilarning amaliy mashg'ulotlari, ijodiy fikrlari va kasbiy ko'nikmalari rivojlantirishiga va ularga o'z fikrlarini ifodalashga rag'batlantirishiga yordam beradi. Tasavvur qiling-a, zerikarli sinfda o'qituvchilarning ovozi quloqlaringizda aks-sadosi bilan, ular aytayotgan gaplarga e'tibor berish uchun qovoqlaringizni ko'tarishga harakat qilasiz. Har qanday sinf uchun eng yaxshi ssenariy emas, to'g'rimi? Oddiy qilib aytganda, bu turli xil o'qitish usullari! Hozirgi kunda ko'plab o'qituvchilar o'z darslarini imkon qadar ushbu ssenariydan uzoqroq tutishga harakat qilmoqdalar va o'quvchilarni o'qitishda turli xil yondashuvlarni topish orqali o'qishga ko'proq jalb qilishlariga imkon berishadi. Ta'lim sohasi shunchalik tez o'zgarmoqdaki, siz doimo zamonaviy strategiyalarga moslashishingiz kerak. Aks holda, sizga moslashish qiyin bo'lishi mumkin. Innovatsion o'qitish usullari sinfda eng ilg'or texnologiyalarni qo'llash yoki ta'limning eng so'nggi tendensiyalaridan doimo xabardor bo'lish emas, bular ta'lim-tarbiya usullaridir! Ularning barchasi o'quvchilarga ko'proq e'tibor qaratuvchi yangi o'qitish strategiyalaridan foydalanish haqida. Ushbu innovatsionlar talabalarni faol ishtirok etishga va dars davomida sinfdoshlari va siz o'qituvchi bilan muloqot qilishga undaydi. Talabalar ko'proq ishlashlari kerak, lekin ularning ehtiyojlarini yaxshiroq qondiradigan va tezroq o'sishiga yordam beradigan tarzda. An'anaviy o'qitishdan farqli o'laroq, asosan siz talabalarga qanchalik bilim berishingiz mumkinligiga e'tibor qaratadigan bo'lsak, o'qitishning innovatsion

usullari darslar davomida o'quvchilar siz o'rgatayotgan narsadan nimani olib tashlashni chuqur o'rganadilar.

Hozirgi davrda o'sib kelayotgan avlodni mustaqil fikrlaydigan qilib tarbiyalash muhim ahamiyatga ega. Bu masalaning yechimi ko'p jihatdan interfaol o'qitishga bog'liqdir.

"Interfaol" so'zi inglizcha "interact" so'ziga mos keladi va "Inter - o'zaro", "act - ishlamoq" degan ma'nolarni anglatadi. Interfaol ta'lim kommunikativ ta'lim bo'lib, uning jarayonida o'qituvchi va o'quvchi o'rtasida o'zaro ta'sir mavjud. Interfaol o'qitishning ma'nosi o'quv jarayonini shunday tashkil etishdan iboratki, o'quvchilar o'quv jarayoniga jalb qilinsh, erkin fikrlash, tahlil qilish, mantiqiy fikr yuritish imkoniyatiga ega bo'lish. Darslardagi interfaol faoliyat o'zaro tushunish, hamkorlik, umumiy, ammo har bir ishtirokchi uchun muhim bo'lgan nazorat vazifalarini birgalikda hal qilishga olib keladigan kommunikativ muloqotni tashkil etish va rivojlantirishni ta'minlaydi. Interfaol usullardan foydalangan holda o'quv jarayonida o'quvchilar tanqidiy fikrlashni, o'z sharoitlari va tegishli ma'lumotlarni tahlil qilish asosida murakkab masalalarni yechishni, muqobil fikrlarni baholash va asosli qarorlar qabul qilishni, munozaralarda ishtirok etishni, boshqalar bilan muloqot qilishni o'rganadilar. Buning uchun darslarda yakkama-yakka, juftlik va jamoaviy ishlar tashkil etiladi, ilmiy-tadqiqot loyihalari, rolli o'yinlar, ijodiy ishlar qo'llaniladi, turli hujjat va ma'lumotlar manbalari bilan ish olib boriladi. Interfaol ta'lim tashkilotchilari uchun sof ta'lim maqsadlaridan tashqari, quyidagi jihatlar ham muhimdir:

Quyida bir qator interfaol metodikalarning tavsifi va mohiyatini keltiramiz:

Galereyani aylanish metodi. Kichik guruhlariga muammo taklif etiladi. Har bir guruh o'n minut davomida o'z fikrlarini yozadida ikkinchi guruh bilan almashtiradi. Keyingi guruh oldingi guruhning javoblarini baholash va javob to'liq bo'lmasa, o'z javobi bilan to'ldirishi kerak.

1. Trening ishtirokchilarini muammo doirasida keng fikr yuritish rag'batlantirish, ular tomonidan kutilmagan mantiqiy fikrlarni ifodalashga erishish.
2. Har bir o'quvchi tomonidan bildirilgan fikr yoki g'oyalar soni rag'batlantiriladi. Bu bildirilgan fikrlar orasidan eng mosini tanlash imkonini beradi. Bundan tashqari, fikrlarni rag'batlantirish yangi fikrlar yoki g'oyalarning shakllanishiga olib keladi.
3. Har bir o'quvchi o'zining shaxsiy fikri yoki g'oyalarga asoslanib, ularni o'zgartirishi mumkin. Ilgari bildirilgan fikrlarni (g'oyalarni) umumlashtirish, turkumlash yoki o'zgartirish ilmiy asoslangan fikrlarni (g'oyalarni) shakllantirish uchun zamin tayyorlaydi.
4. O'quv jarayonida talabalarning har qanday faoliyatini standart talablar asosida nazorat qilish ular tomonidan bildirilgan fikrlarni baholashga imkon bermaydi. Agar ularning fikrlari (g'oyalari) baholansa o'quvchilar o'zlarining shaxsiy fikrlarini himoya qilishga e'tibor berishadi va buning natijasida ular yangi g'oyalarni ilgari surmaydilar. Ushbu usuldan foydalanishdan asosiy maqsad o'quvchilarni muammo haqida keng va chuqur fikrlashga undash ekanligini hisobga olib, ularning faoliyatini baholashning har qanday usulidan voz kechish maqsadga muvofiqdir. Guruhdagi o'quvchilar o'zaro ta'sir jarayonida boshqalarning qadriyatlarini tushunadilar;

boshqalar bilan muloqot qilish va ularning yordamiga muhtoj bo'lish ehtiyojini shakllantirish;

- o'quvchilarlar o'rtasida raqobatbardosh kayfiyatni rivojlantirish.

O'qitishni interfaol usullarda tashkil etish jarayonida o'qituvchi tomonidan berilgan topshiriqlar mazmuni o'quvchi tafakkurini rivojlantirishning kuchli quroli hisoblanadi. Bu topshiriqlar turli qiyinchilikka ega va talabalarni fikrlashga, fikrlashga, tasavvur qilishga, yaratishga yoki sinchkovlik bilan tekshirishga undashi kerak.

Quyida topshiriq savollarini to'g'ri tuzish bo'yicha tavsiyalar keltirilgan:

1. Topshiriq savollarini aniq va tushunarli qilib qo'yish kerak.
2. Topshiriq mavzu bilan bevosita bog'liq bo'lishi kerak.
3. Muayyan mavzulardan umumiy mavzularga o'tishga harakat qiling. Bu shunday o'quvchilarning o'ylash va savolga javob berishlarini osonlashtiradi.
4. Faqat ha yoki yo'q, to'g'ri yoki noto'g'ri javoblar Savol berishdan saqlanang.
5. O'quvchilarning intellektual qobiliyatlariga qarab javob berish savollar bering.
6. Talabaning nuqtai nazarini ifodalovchi topshiriqlarni berishga harakat qiling.
7. Berilgan topshiriqga javob berishda talabalarga "Nima uchunshunday deb o'ylaysizmi? so'rashda davom eting.

References:

1. Alimdjanovna, X. M. (2022). CLIMATE CONTROL AND LIGHT CONTROL IN A SMART HOME. European Journal of Interdisciplinary Research and Development, 8, 149-155.
2. Jo'rayev Vohid Tojimamatovich, A. M. (2022). Working With Geospatial and Descriptive Data in A Geoinformation System. Periodica Journal of Modern Philosophy, Social Sciences and Humanities, 11, 113-116.
3. Jo'rayev, V. T. (2020). The role and advantages of distance courses in the innovative educational system. The American Journal of Social Science and Education Innovations, 2(10), 434-439.
4. Muxtoraliyevna, Z. S., & Madinabonu, E. (2023). BOSHLANG'ICH SINF O'QUVCHILARIDA INGLIZ TILINI O'QITISHNING O'ZIGA XOSLIGI. IJTIMOIIY FANLARDA INNOVASIYA ONLAYN ILMIY JURNALI, 3(5), 190-197.
5. Nilufar, O. (2022). XALQ OG 'ZAKI IJODI VOSITASIDA BOSHLANG 'ICH SINF O 'QUVCHILARINING TALAFFUZI VA NUTQINI O 'STIRISH TEXNOLOGIYASI. BARQARORLIK VA YETAKCHI TADQIQOTLAR ONLAYN ILMIY JURNALI, 2(11), 416-423.
6. O'rinova , N. M. (2023). TYUTORLIK FAOLIYATINING PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK XUSUSIYATLARI. INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE "THE TIME OF SCIENTIFIC PROGRESS ", 2(6), 17-22.
7. O'rinova, N. M. (2023). TYUTORLIK FAOLIYATINI TASHKILIIY METODIK JIHATDAN SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK SHART-SHAROITLARI. INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE " INNOVATIVE TRENDS IN SCIENCE, PRACTICE AND EDUCATION", 2(6), 5-10.
8. O'rinova, N. M., & Muminova, N. J. (2022). BOSHLANG 'ICH TA'LIMDA O 'QUV-KVEST TEXNOLOGIYASIDAN FOYDALANISHNING NAZARIY JIHATLARI. Academic research in educational sciences, 3(5), 460-472.
9. O'Rinova, Nilufar Muhammadovna BO'LAJAK O'QITUVCHILARNI TYUTORLIK FAOLIYATIGA TAYYORLASH MEXANIZMLARI // ORIENSS. 2023. №4-2.

10. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "Nodavlat ta'lim xizmatlarini ko'rsatish faoliyatini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida" 2017yil 15 sentyabrdagi PQ-3276-sonli qarori
11. Qizi, O. N. K., & Qizi, M. A. M. (2021). The interest of junior school age students and their impact on speech performance. *ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal*, 11(10), 1861-1864.
12. Qizi, O. N. Q. (2021). Ways To Work with Difficult Sounds in The Pronunciation of Younger Students. *Journal of Pedagogical Inventions and Practices*, 1(1), 91-93.
13. Rahmatjonovich, T. D., & Ruslanovna, M. B. (2022). Creative Activity of Students in the Lessons. *Spanish Journal of Innovation and Integrity*, 6, 440-445.
14. S.M. Zokirova. (2023). INTERLANGUAGE HOMONYMS AS A TRANSLATION PROBLEM. *Horizon: Journal of Humanity and Artificial Intelligence*, 2(5), 248-251.
15. Teshaboyev, D., & Usmonova, M. (2023). BOSHLANG 'ICH SINF ONA TILI DARSLARIDA "UYUSHIQ BO 'LAKLAR" MAVZUSINI O 'RGATISHDA INTERFAOL METODLAR VA MUSTAQIL ISHLARDAN FOYDALANISHNING AHAMIYATI. *Евразийский журнал технологий и инноваций*, 1(5 Part 2), 252-257.
16. Teshaboyev, D., & Xamdamova, M. (2022). UMUMIY O'RTA TA'LIM MAKTABINING BOSHLANG'ICH SINFLARIDA ONA TILI O'QITISH METODIKASI. *Eurasian Journal of Academic Research*, 2(5), 823-827.
17. Teshaboyev, Dilmurod, Ne'Matova, Mahfuza Ma'Rufjon Qizi BOSHLANG'ICH SINF DARSLIKLARIDA QO'LLANGAN HARAKAT SEMALI FE'LLARNING SEMANTIKASI // ORIENSS. 2023. №3.
18. Tojimamatovich, J. V. (2023). CONCEPT AND ESSENCE OF INFORMATION SECURITY. *Web of Synergy: International Interdisciplinary Research Journal*, 2(4), 643-647.
19. Tojimamatovich, J. V. . (2023). Digital Transformation of Educational Management System. *Web of Semantic: Universal Journal on Innovative Education*, 2(4), 202-206.
20. Valijonovna K. I. et al. About Humorous Literature For Children. – 2022.
21. Valijonovna, X. I. (2022). FORMING OF EDUCATIONAL MOTIVATION FOR PRIMARY SCHOOLCHILDREN. *Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL)*, 3(10), 83-91.
22. Valizhonovna, K. I. (2023). THE ROLE OF SPELLING IN IMPROVING STUDENTS'LITERACY. *Open Access Repository*, 4(2), 768-774.
23. Valizhonovna, K. I., & Malikakhan, A. (2023). Develop the Speech of Primary Class Students Modern Issues. *Eurasian Journal of Humanities and Social Sciences*, 16, 7-10.
24. XOLDAROVA, I., & ALIJONOVA, M. (2023). SINFDAN TASHQARI ISHLAR ORQALI O'QUVCHILARNING AQLIY FAOLIYATI VA DUNYOQARASHINI SHAKLLANTIRISH. *Journal of Pedagogical and Psychological Studies*, 1(5), 141-146.
25. Zokirova , S. M., & Tojialiyeva , D. R. qizi. (2023). O'ZBEK BOLALAR SHE'RIYATIDA VATAN TASVIRI. *Educational Research in Universal Sciences*, 2(3), 539-546.
26. Zokirova Sohiba Muhtoralievna, & Tojialiyeva Dilnoza Rasuljon qizi. (2023). VATANPARVARLIK RUHIDA TARBIYALASHDA AN'ANAVIYLIK VA ZAMONAVIYLIK. *Educational research in universal sciences*, 2(4), 805-810.

27. Zokirova Sohiba Mukhtoraliyevna, & Kholikova Mukhtasar Kurbonali qizi. (2023). The Problem of Defining a Riddle. Texas Journal of Philology, Culture and History, 18, 22–26.
28. Тешабоев, Д. Р. (2022). ЭРГАШ ГАПЛИ ҚЎШПРЕДИКАТИВ БИРЛИКЛАР ФАЛСАФИЙ НАРСА КАТАГЕРИЯСИ СИФАТИДА. ИҶТИМОИЙ ФАНЛАРДА ИННОВАСИЯ ОНЛАЙН ИЛМИЙ ЖУРНАЛИ, 2(11), 25-30.
29. Уринова, Н. М., & Таджибоева, Х. М. (2018). Педагогические основы развития социальной активности учащейся молодежи. In international scientific review of the problems of philosophy, sociology, history and political science (pp. 29-33).